

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ  
ВЕРХНЕОШМИНСКОГО  
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ  
МАМАДЫШСКОГО  
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА  
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул.Советская, д.54 а, с. Верхняя Ошма,  
Мамадышский район,  
Республика Татарстан, 422163  
тел.(факс): (85563) 2-32-36; e-mail: Voshm.Mam@tatar.ru, www:mamadysh.tatarstan.ru



ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ  
МАМАДЫШ МУНИЦИПАЛЬ  
РАЙОНЫ ЮГАРЫ УШМА АВЫЛ  
ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА  
КОМИТЕТЫ

Совет ур., 54 а нче йорт, Югары Ушма авылы,  
Мамадыш районы,  
Татарстан Республикасы, 422163

Постановление

Карар

№6

от «24» марта 2022г.

«2022-2024 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Югары Ушма авыл жирлеге территориясендә жирләрден файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасын раслау турында

Россия Федерациясе Жир кодексының 11, 13 статьялары, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәнең гомуми принциплары турында»гы 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы нигезендә, Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының «Югары Ушма авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, **КАРАР БИРӘМ:**

1. “2022-2024 нче елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының Югары Ушма авыл жирлеге территориясендә жирләрден файдалану һәм саклау» муниципаль программасын раслау турында.
2. Әлеге карарны Мамадыш муниципаль районының (mamadysh.tatarstan.ru) рәсми сайтында, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында (pravo.tatarstan.ru) урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.
3. Карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз жаваплылыгымда калдырам.

Татарстан Республикасы  
Мамадыш муниципаль районы  
Югары Ушма авыл жирлеге Башкарма  
комитеты житәкчесе



/И.З.Исмагилов/

Югары Ушма авыл жирлеге Башкарма  
комитетының  
24.03.2022 елның 6 санлы карарына  
кушымта

2022-2024 елларда «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы  
Югары Ушма авыл жирлеге территориясендә жирләрне куллану һәм саклау»  
муниципаль программасы  
ПАСПОРТЫ

Программа атамасы	“2022-2024 елларда Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Югары Ушма авыл жирлеге территориясендә жирләрне куллану һәм саклау”.
Программаны эшләү өчен нигезләр	2001 елның 25 октябрэндәге 136-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы
Программаның заказчысы	Югары Ушма авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның төп эшләүчесе	Югары Ушма авыл жирлеге башкарма комитеты
Муниципаль программаның максаты	Жирләрне системалы рәвештә инвентаризацияләү, рациональ файдаланылмый торган жирләрне ачыклау, жирләрнең (туфракларның) сыйфатын саклау һәм экологик хәлне

	яхшырту; халыкның сәламәтлеген һәм яшәшенең уңай шартларын тәмин итү өчен әйләнә-тирә мохитне саклау, яклау һәм яхшырту.
Муниципаль программаның бурычлары	Авыл жирлеге территориясендә жирләрне рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру, жирләрне инвентаризацияләү.
Муниципаль программаны тормышка ашыру сроклары	2022-2024
Финанслау чыганақлары һәм күләме	Финанслау таләп итми
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре	Жирләрдән файдалануны тәртипкә салу; яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертү; жирләрне нәтижәле файдалану һәм саклау; бозылган жирләрне торгызу; Югары Ушма т авыл жирлеге халкының экологик куркынычсызлыгын һәм аның тормыш сыйфатын күтәрү; салым салу базасын арттыру;.
Программаның кулланылышын контрольдә тоту	Программаның кулланылышын Югары Ушма авыл жирлеге башкарма комитеты тикшереп тора

### 1. Программаның эчтәлеге һәм аны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Жир-гомуми биосфераның мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: су, урманнар, хайваннар һәм үсемлекләр дөньясы, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирне куллану һәм саклаудан башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел диярлек. Шул ук вакытта жиргә карата хужасызлык кичекмәстән яки якын киләчәктә әйләнә — тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламы-туфрак жиңмерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексының экологик начараюына да китерәчәк. 2022-2024 елларда «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Югары Ушма авыл жирлеге территориясендә жирләрне куллану һәм

саклау» муниципаль программасы (алга таба Программа) жир ресурсларыннан нәтижәле һәм рациональ файдалану һәм икътисадны ныгыту мәнфәгатьләрендә идарә итү буенча дәүләт сәясәтен тормышка ашыруны тәмин итә торган жирләрне куллану һәм саклау өчен уңай шартлар тудыруга юнәлдерелгән.

Жир фондының зур күләмнәрен төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык буыннарының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер йөкләмәләр йөкли.

Табигаттә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәжә эшләвен бозу, урманмы ул, хайваннар дәнъясы, жир, экосистеманың бөтенлеген бозуга китерә.

Жирне рациональ файдаланмау, аңа куллану һәм хужасыз мөнәсәбәт аның башкара торган функцияләрен бозуга, табигый үзлекләренә кимүенә китерә.

Жирне саклау жирдән нәтижәле файдалану булганда гына нәтижәле булырга мөмкин.

Югары Ушма авыл жирлегенә тотрыклы социаль-икътисади үсеш һәм анда яшәүчеләрнең экологик куркынычсыз тормышы проблемалары бүгенге этапта жирләрне саклау һәм куллану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән.

Авыл жирлеге дәрәжәсендә жирләрне саклау һәм куллану буенча жирле проблемаларны мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, хәзерге вакытта яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буын мәнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм акыллы итеп хәл итәргә мөмкин.

Югары Ушма авыл жирлеге территориясендә төрле файдалану өчен жир кишәрлекләре бар.

Иң кыйммәтле жирләр-авыл хужалыгы жирләренә караган авыл хужалыгы жирләре.

Жирлек территориясендә көтүлекләр һәм печәнлекләр мәдәни-техник торышы буенча, нигездә, чиста. Печәнлекләр фермер һәм шәхси ярдәмче хужалыклар тарафыннан кулланыла.

Жирләрнең экологик торышы уртача яхшы, әмма стихияле санкцияләнгән чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

## 2. Программаның төп максатлары һәм бурычлары.

Программаның максаты:

- жирләрнең экологик системаларны, жирнең хужалык һәм башка төр эшчәнлек алып баруның нигезе булырга сәләтен саклап калуны тәмин итүче ысуллар белән файдалану;

- жирләрне деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозу, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтыларын булдырмау;

- деградациягә, пычрануга, чүпләнүгә, бозылуга, хужалык эшчәнлегенен башка тискәре (зарарлы) йогынтысына дучар булган жирләрне яхшырту һәм янадан торгызуны тәмин итү;

- авыл жирлегендәге жирләрне, экологик хәлне яхшырту; халыкның сәламәтлеген һәм тормыш-көнкүрешен уңай шартлар белән тәмин итү өчен авыл жирлегенен табигатен саклау һәм реабилитацияләү;;

- арендага (милеккә)бирү максатларында жирләрне системалы рәвештә инвентаризацияләү үткөрү, рациональ файдаланылмый торган жирләрне ачыклау;

- деградацияләнергә, бозылуга һәм башка тискәре (зарарлы) йогынтыларга дучар булган жирләрне яхшырту һәм торгызуны тәмин итү;

- жирләрнең (туфракның) сыйфатын саклау һәм экологик хәлне яхшырту;

- әйләнә-тирә мохитне саклау һәм яхшырту, халыкның сәламәтлеген һәм тормыш эшчәнлеген өчен уңай шартлар тудыру. Задачи программы:

- жирләрне куллану һәм саклау нәтижәләгән арттыру;

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендә эшчәнлекне оптимальләштерү;

- жирләрне рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру;

- жирләрне инвентаризацияләү.

### 3. Программаны ресурслар белән тәмин итү

Программа чараларын финанслау каралмаган.

### 4. Программаны тормышка ашыру механизмы.

Программаны тормышка ашыру Югары Ушма авыл жирлеге территориясендә элеге программаны тормышка ашыру механизмын регламентлаучы норматив-хокукый акт нигезендә тормышка ашырыла.

Программаны башкаручылар тормышка ашыра:

- программаны тормышка ашыруны норматив-хокукый һәм методик яктан тәмин итү;

- подготовку предложений по объемам и условиям предоставления средств бюджета для реализации Программы;

- программаның максатларын һәм бурычларын яктыртуга юнәлдерелгән мәгълүмати һәм аңлату эшләрне оештыру;

- жирләрне саклау максатыннан жир биләмәләренә инвентаризация үткәрәләр.

Жирләрне инвентаризацияләү жирләрне деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозу, хужалык эшчәнлегенен башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган яки кулланылмаган жир кишәрлекләрен, жирләрнең башка характеристикаларын рөхсәт ителгәнчә файдаланылмавын ачыклау

максатыннан башкарыла.

## 5. Программаның көтелгән нәтижеләре

Әлеге программаны тормышка ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга, яна жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертүгә, авыл жирлегенен инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыруга, икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәле файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

## 6. Программаның төп чаралары исемлеге

п/п	Программаны тормышка ашыру буенча чаралар	Финанслау чыганакалары	Үтәү вакыты	Программа чараларын үтәү өчен җаваплы
1	Гражданнарга жир законнарына аңлатма бирү.	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты
2	Авыл жирлеге территориясен чүп-чардан чистарту буенча даими чаралар оештыру	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты
3	Буш һәм рациональ булмаган файдаланылмый торган жирләрне ачыклау һәм аларны үз вакытында хужалык әйләнешенә кертү	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты
4	Жир кишәрлекләрен үз белдеге белән алу фактларын ачыклау	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты
5	Жирләрне инвентаризацияләү	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты
6	Экологик хәлне шактый начараюга китеерүче жир участокларыннан	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты

	файдалану фактларын ачыклау.			
--	---------------------------------	--	--	--